

Mezinárodní filmový festival pro děti a mladé publikum

JUNIORFEST

TĚŽKÁ VOLBA

Estonsko | 2022 | 95 minut | 13+ | české titulky | režie: Jaak Kilmi

Trailer filmu naleznete na YouTube [zde](#)

Autorka materiálů: Mgr. Ivana Lipovská

/// Před projekcí ///

Cílem aktivity není hledání správných odpovědí. Vedeme děti k přemýšlení nad obrazovým materiálem – plakátem k filmu. Na plakátu je pět dětí – dívají se do jámy, nad nimi je letní nebe.

Z názvu filmu na plakátu ani ze jmen autorů a herců nebude pravděpodobně dětem jasné, odkud film pochází. Estonština je pro ně jazyk neznámý. Že se jedná o dětský film ze severu Evropy, by děti měly poznat z traileru. O tom, kdo je „spící příšera“, mohou pouze spekulovat.

S dětmi vedeme diskuzi o vhodnosti českých překladů filmu. Po projekci se děti zeptáme, jak vhodný se jim jevil český překlad. Je tou „spící příšerou“ Kristjanova těžká volba?

Mezipředmětové vztahy:

Estonská – ugrofinský jazyk, jazykověda – různé rodiny indoevropských jazyků, příbuznost estonštiny a finštiny

/// Po projekci ///

Příběh filmu

Film vypráví příběh skupiny dětí, které tráví letní prázdniny v malé estonské vesnici. Jejich jedinou zábavou je lezení po opuštěné továrně. Když jsou přistiženi hlídačem, majitel továrny i rodiče jim tam zakážou chodit. Šéf party Kristjan a jeho přátelé Ariel, Loore, Mia-Margot a Siim se rozhodnou zákaz ignorovat. Toto rozhodnutí změní jejich životy. Hlídač Elmar se propadne do hluboké jámy a parta se domnívá, že nejlepším řešením je nechat Elmaru napospas osudu. Kristjan stojí před morálním dilematem – postaví se proti svým přátelům a pomůže Elmarovi, nebo bude mlčet? Musí si odpovědět na otázku, co je správné a co ne.

Děti vytvoří pozvánku ke zhlédnutí filmu, aniž by prozrazovaly děj nebo zápletku. Formulování pozvání vede k zamyšlení nad poselstvím filmu a krátká osnova pomůže dětem zorientovat se v příběhu. Dětem zároveň vysvětlíme, co je [spoiler](#) a jak se ho vyvarovat.

Hlavní hrdinové

Na malém estonském sídlišti prožívá desetiletý Kristjan se svými přáteli Ariel, Loore, Miou-Margot a Siimem letní prázdninové dny. Děti jsou bez dozoru. Otcové pracují ve Finsku a vracejí se jen na víkend, matky pracují a na děti a domácnost jsou vlastně samy. Děti tak dospívají bez vedení. Dokud je spojují jen společná zakázaná dobrodružství, jeví se jejich vztahy i hodnoty v pořádku. V okamžiku, kdy se rozhodnou nechat hlídače Elmara v jámě, je spojí temné tajemství. Každý z nich má důvod, proč nic neříct. O hlídači navíc velmi nepěkně hovoří i rodiče dětí. Kristjan jako jediný bojuje s vnitřním konfliktem, chce Elmara zachránit, a to ho postupně staví proti ostatním.

Pro připomenutí můžeme dětem pustit krátké ukázky, které osvětlují motivaci hrdinů.

- **Siim** – se velmi bojí otce, který je na něj tvrdý a uráží ho 17:09 – 18:01
- **Ariel** – nejméně soucitná, je pod tlakem své matky, ta ji vidí jako dokonalou 18:46 – 19:54
- **Loore** – musí hlídat malou sestru a bojí se, že ji matka pošle k otci, který se znovu oženil 07:11 – 08:53
- **Mia** – Margot – je naivní, dětská, žije v pohádkách, přesvědčila sama sebe, že je Elmar příšera 47:20 – 48:02
- **Kristjan** – je pod velkým tlakem kamarádů – 1:00:30 – 1:01:41

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk: Děti si mohou vybrat jednu z postav a napsat její příběh.

Prostředí ve filmu / Filmová řeč

Hrdinové se pohybují na malém prostoru mezi zanedbaným sídlištem a opuštěnou továrnou. Velká část filmu je založena na zkoumání prostoru mezi představivostí a hravostí dětí a tvrdou realitou skutečného světa. Vše prostupuje měkké světlo dlouhých letních večerů a volnost krajiny hned za paneláky, v nichž naši hrdinové žijí. Slunce prosvitá skrz opuštěnou budovu, v níž děti si hrají, osvětluje zchátralý interiér, který působí velmi nebezpečně. Neustále je tu temnota, něco nebezpečného nedaleko.

Práci kameramana ukážeme dětem na ukázkách:

- Poetická, pohádková fantazie – 10:57 – 12:12 nebo 26:57 – 28:33
- Střídání temnoty (v jámě) a otevřeného prostoru (nebe) – 40:39 – 41:37
- Drama během bouřky – 1:01:50 – 1:02:56
- Dramatická honička na konci 1:19:33 – 1:26:57

Mezipředmětové vztahy:

Zeměpis: Estonsko – historie, přírodní podmínky, hospodářství

Filmový žánr

Zjednodušeně můžeme dětem říci, že **filmový žánr** rozděluje filmy podle společných znaků z hlediska námětu, zpracovávaného tématu, kompozice a některých dalších typických prvků a znaků, podobně jako v literatuře.

Využijeme ukázky výše, především honičku s prvky thrilleru na konci. Kristjanovi jde skutečně o život a zároveň se neubrání vzpomínce na bezstarostné hry „před tím“. Dětem můžeme na tomto příkladu vysvětlit, co znamená termín [flashback](#).